

Sygn. akt IV K 445/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie IV Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Tomasz Banaś

Protokolant: staż. Mariusz Zając

przy udziale asesora prokuratury Pawła Brzozowskiego

po rozpoznaniu dnia 1.03.2016 roku, 26.04.2016 roku, 7.07.2016 roku, 20.10.2016 roku, 20.12.2016 roku, 7.03.2017 roku, 22.06.2017 roku, 26.01.2018 roku

sprawy

1) T. J., ur. (...) w Ś., syna S. i S. z domu J.

oskarżonego o to, że:

I. w dniu 10 września 2013 roku w S., pełniąc funkcję inspektora nadzoru robót budowlanych, będąc odpowiedzialnym na podstawie karty stanowiska pracy za bezpieczeństwo i higienę pracy podczas robót budowlanych prowadzonych z tytułu zawartej w dniu 17 lipca 2013 roku umowy nr (...) pomiędzy Z. (...) w S. i firmą (...) sp. z o. o., a następnie zawartej w dniu 21 sierpnia 2013 roku umowy nr (...) pomiędzy firmą (...) sp. z o.o. a firmą (...) na wykonanie demontażu i montażu dźwigu oraz robót budowlanych z tym związanych w budynku Z. (...) w S. przy ul. (...) – nie dopełnił wynikających stąd obowiązków i nie kontrolował przestrzegania obowiązujących przepisów bhp i dopuścił do wykonywania pracy przy realizacji w/w umów w charakterze pracownika firmy (...), nie posiadającego zaświadczenia kwalifikującego do obsługi podestów wiszących oraz badań lekarskich stwierdzających zdolność do wykonywania pracy na stanowisku, nie zapewnił zastosowania środków ochrony indywidualnej dla pracownika takich jak szelki oraz kask ochronny, przy czym urządzenie nie miało zezwolenia na eksploatację – czym naraził M. N. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, na skutek czego pokrzywdzony uległ wypadkowi podczas modernizacji windy i doznał urazu wielonarządowego w postaci złamania trzony ostatniego kręgu piersiowego i drugiego kręgu lędźwiowego, stłuczenia pośladka lewego oraz stłuczenia stawu skokowego prawego, co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia na czas znacznie przekraczający siedem dni,

tj. o czyn z art. 220 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

II. w dniu 10 września 2013 roku w S., pełniąc funkcję inspektora nadzoru robót budowlanych, będąc odpowiedzialnym na podstawie karty stanowiska pracy za bezpieczeństwo i higienę pracy podczas robót budowlanych prowadzonych z tytułu zawartej w dniu 17 lipca 2013 roku umowy nr (...) pomiędzy Z. (...) w S. a firmą (...) sp. z o. o., a następnie zawartej w dniu 21 sierpnia 2013 roku umowy nr (...) pomiędzy firmą (...) sp. z o.o. a firmą (...) na wykonanie demontażu i montażu dźwigu oraz robót budowlanych z tym związanych w budynku Z. (...) w S. przy ul. (...) – nie dopełnił wynikających stąd obowiązków i nie kontrolował przestrzegania obowiązujących przepisów bhp i dopuścił do wykonywania pracy przy realizacji w/w umów w charakterze pracownika firmy (...) nie posiadającego zaświadczenia kwalifikującego do obsługi podestów wiszących, badań lekarskich stwierdzających zdolność do wykonywania pracy na stanowisku oraz szczegółowego przeszkolenia w zakresie BHP, nie zapewnił zastosowania środków ochrony indywidualnej dla pracownika takich jak szelki oraz kask ochronny, przy czym

urządzenie nie miało zezwolenia na eksploatację – czym naraził M. B. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, na skutek czego pokrzywdzony uległ wypadkowi podczas modernizacji windy i doznał urazu wielonarządowego w postaci stłuczenia okolicy kulszowej prawej, rany głowy oraz licznych otarć naskórka na ciele, co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia na czas przekraczający siedem dni,

tj. o czyn z art. 220 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

2) Z. G., ur. (...) we W., syna T. i M. z domu R.

oskarżonego o to, że:

III. w dniu 10 września 2013 roku w S., pełniąc funkcję kierownika budowy, będąc odpowiedzialnym na podstawie ustawy z dn. 7.07.2004 roku „Prawo budowlane” za bezpieczeństwo i higienę pracy podczas robót budowlanych, prowadzonych z tytułu zawartej w dniu 17 lipca 2013 roku umowy nr (...) pomiędzy Z. (...) w S. a firmą (...) sp. z o. o., a następnie zawartej w dniu 21 sierpnia 2013 roku umowy nr (...) pomiędzy firmą (...) sp. z o. o. a firmą (...), na wykonanie demontażu i montażu dźwigu oraz robót budowlanych z tym związanych w budynku Z. (...)w S. przy ul. (...) – nie dopełnił wynikających stąd obowiązków i nie kontrolował przestrzegania obowiązujących przepisów bhp i dopuścił do wykonywania pracy przy realizacji w/w umów w charakterze pracownika firmy (...), nie posiadającego zaświadczenia kwalifikującego do obsługi podestów wiszących oraz badań lekarskich stwierdzających zdolność do wykonywania pracy na stanowisku, nie zapewnił zastosowania środków ochrony indywidualnej dla pracownika, takich jak szelki oraz kask ochronny, przy czym urządzenie nie miało zezwolenia na eksploatację – czym naraził M. N. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, na skutek czego pokrzywdzonego uległ wypadkowi podczas modernizacji windy i doznał urazu wielonarządowego w postaci złamania trzonu ostatniego kręgu piersiowego i drugiego kręgu lędźwiowego, stłuczenia pośladka lewego oraz stłuczenia stawu skokowego prawego, co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia na czas znacznie przekraczający siedem dni,

tj. o czyn z art. 220 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

IV. w dniu 10 września 2013 roku w S., pełniąc funkcję kierownika budowy, będąc odpowiedzialnym na podstawie ustawy z dn. 7.07.2004 roku „Prawo budowlane” za bezpieczeństwo i higienę pracy podczas robót budowlanych prowadzonych z tytułu zawartej w dniu 17.07.2013 roku umowy nr (...) pomiędzy Z. (...) w S. a firmą (...) sp. z o. o., a następnie zawartej w dniu 21.08.2013 roku umowy nr (...) pomiędzy firmą (...) sp. z o. o. a firmą (...), na wykonanie demontażu i montażu dźwigu oraz robót budowlanych z tym związanych w budynku Z. (...) w S. przy ul. (...) – nie dopełnił wynikających stąd obowiązków i nie kontrolował przestrzegania obowiązujących przepisów bhp i dopuścił do wykonywania pracy przy realizacji w/w umów w charakterze pracownika firmy (...), nie posiadającego zaświadczenia kwalifikującego do obsługi podestów wiszących, badań lekarskich stwierdzających zdolność do wykonywania pracy na stanowisku oraz szczegółowego przeszkolenia w zakresie BHP, nie zapewnił zastosowania środków ochrony indywidualnej dla pracownika, takich jak szelki oraz kask ochronny, przy czym urządzenie nie miało zezwolenia na eksploatację – czym naraził M. B. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, na skutek czego pokrzywdzony uległ wypadkowi podczas modernizacji windy i doznał urazu wielonarządowego w postaci stłuczenia okolicy kulszowej prawej, rany głowy oraz licznych otarć naskórka na ciele, co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia na czas przekraczający siedem dni,

tj. o czyn z art. 220 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

I. Oskarżonych T. J. i Z. G. uniewinnia od popełnienia zarzuconych im czynów.

II. Kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

T. J. stanął pod zarzutami tego, że:

1) w dniu 10 września 2013 roku w S., pełniąc funkcję inspektora nadzoru robót budowlanych, będąc odpowiedzialnym na podstawie karty stanowiska pracy za bezpieczeństwo i higienę pracy podczas robót budowlanych prowadzonych z tytułu zawartej w dniu 17 lipca 2013 roku umowy nr (...) pomiędzy Z. (...) w S. i firmą (...) sp. z o. o., a następnie zawartej w dniu 21 sierpnia 2013 roku umowy nr (...) pomiędzy firmą (...) sp. z o. o. a firmą (...) na wykonanie demontażu i montażu dźwigu oraz robót budowlanych z tym związanych w budynku Z. (...) w S. przy ul. (...) – nie dopełnił wynikających stąd obowiązków i nie kontrolował przestrzegania obowiązujących przepisów bhp i dopuścił do wykonywania pracy przy realizacji w/w umów w charakterze pracownika firmy (...) M. N., nie posiadającego zaświadczenia kwalifikującego do obsługi podestów wiszących oraz badań lekarskich stwierdzających zdolność do wykonywania pracy na stanowisku, nie zapewnił zastosowania środków ochrony indywidualnej dla pracownika takich jak szelki oraz kask ochronny, przy czym urządzenie nie miało zezwolenia na eksploatację – czym naraził M. N. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, na skutek czego pokrzywdzony uległ wypadkowi podczas modernizacji windy i doznał urazu wielonarządowego w postaci złamania trzonej ostatniego kręgu piersiowego i drugiego kręgu lędźwiowego, stłuczenia pośladka lewego oraz stłuczenia stawu skokowego prawego, co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia na czas znacznie przekraczający siedem dni, tj. czynu z art. 220 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk,

2) w dniu 10 września 2013 roku w S., pełniąc funkcję inspektora nadzoru robót budowlanych, będąc odpowiedzialnym na podstawie karty stanowiska pracy za bezpieczeństwo i higienę pracy podczas robót budowlanych prowadzonych z tytułu zawartej w dniu 17 lipca 2013 roku umowy nr (...) pomiędzy Z. (...) w S. a firmą (...) sp. z o. o., a następnie zawartej w dniu 21 sierpnia 2013 roku umowy nr (...) pomiędzy firmą (...) sp. z o. o. a firmą (...) Z. K. na wykonanie demontażu i montażu dźwigu oraz robót budowlanych z tym związanych w budynku Z. (...) w S. przy ul. (...) – nie dopełnił wynikających stąd obowiązków i nie kontrolował przestrzegania obowiązujących przepisów bhp i dopuścił do wykonywania pracy przy realizacji w/w umów w charakterze pracownika firmy (...) M. B. nie posiadającego zaświadczenia kwalifikującego do obsługi podestów wiszących, badań lekarskich stwierdzających zdolność do wykonywania pracy na stanowisku oraz szczegółowego przeszkolenia w zakresie BHP, nie zapewnił zastosowania środków ochrony indywidualnej dla pracownika takich jak szelki oraz kask ochronny, przy czym urządzenie nie miało zezwolenia na eksploatację – czym naraził M. B. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, na skutek czego pokrzywdzony uległ wypadkowi podczas modernizacji windy i doznał urazu wielonarządowego w postaci stłuczenia okolicy kulszowej prawej, rany głowy oraz licznych otarć naskórka na ciele, co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia na czas przekraczający siedem dni, tj. czynu z art. 220 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

Na podstawie przeprowadzonych dowodów sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 17 lipca 2013 roku (...)w S. i firma (...) sp. z o. o., zawarły umowę nr (...) na wykonanie demontażu i montażu dźwigu oraz robót budowlanych z tym związanych w budynku Z. (...) w S. przy ul. (...), z kolei w dniu 21 sierpnia 2013 roku firma (...) sp. z o. o. zawarła umowę nr (...) z firmą (...), której przekazała jako podwykonawcy realizację tej inwestycji. Pierwsza z umów przewidywała, że z ramienia inwestora inspektorem nadzoru robót budowlanych będzie T. J.. W ramach Z. (...) w S. od dnia 19 października 2010 roku miejscem wykonywania pracy przez wymienionego było Wieloosobowe Stanowisko Pracy Inspektor Nadzoru Budowlanego, z zakresem obowiązków uregulowanym wcześniej sporządzoną kartą stanowiska pracy. We wrześniu 2013 roku wymieniony nadzorował również inne inwestycje prowadzone przez swojego pracodawcę.

Umowa z dnia 17 lipca 2013 roku wskazywała też, że koordynatorem sprawującym nadzór nad bezpieczeństwem pracy wszystkich pracowników zatrudnionych w miejscu inwestycji jest M. K.. Był on również pełnomocnikiem firmy

(...). Natomiast inwestor nie wyznaczył koordynatora w rozumieniu art. 27 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1332). Nie uzyskał również pozwolenia na budowę, czy nie zgłosił robót budowlanych nie wymagających pozwolenia, w konsekwencji nie był prowadzony dziennik budowy.

Przekazanie placu budowy miało nastąpić w dniu 26 lipca 2013 roku. We wskazanej dacie wykonawca nie odebrał placu budowy, a wprowadzenie na budowę, w tym przy udziale T. J., określonego w protokole jako inspektor nadzoru, miało miejsce w dniu 5 sierpnia 2013 roku, gdzie z ramienia wykonawcy działał tylko Z. G..

Dowód:

- zeznania Ł. K. k. 3 – 4, 708 verte – 711,
- zeznania T. K. k. 5 – 6, 642 verte – 644,
- dokumentacja związana z wymianą windy k. 23 – 36, 53 – 58, 86, 178, 181 – 188, 252, 279 – 335, 637,
- zeznania i wyjaśnienia M. K. k. 51 – 52, 375 – 379, 385 – 387, 669 verte – 671,
- zeznania A. B. k. 77, 711 – 712,
- zeznania M. J. k. 82 – 83, 612 verte – 614,
- karty stanowiska pracy k. 87 – 91, 94 – 101, 264 – 265, 646 – 658,
- zeznania A. K. k. 180, 644,
- zeznania Z. K. k. 201, 268, 990 – 998,
- wyjaśnienia Z. G. k. 355 – 356, 588 – 589,
- wyjaśnienia T. J. k. 360 – 362, 589 – 590,
- zeznania J. P. k. 876 verte – 878,
- pismo (...) z dnia 15.10.2010 roku z załącznikiem k. 887 – 888, 912,
- dokumentacja (...) dotycząca prowadzonych inwestycji k. 913 – 930,
- opinia biegłego z zakresu budownictwa, materiałów budowlanych, bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlanych k. 1022 – 1123.

W dniu 5 września 2013 roku przedstawiciele podwykonawcy (...), to jest pełnomocnik właściciela firmy (...) oraz jego podwładni, to jest zatrudniony na umowę o pracę na stanowisku montera urządzeń dźwigowych – M. N. oraz działający na podstawie umowy zlecenia na stanowisku pomocnika przy montażu dźwigu – M. B., stawili się placu budowy. W tym dniu przyjęli dostawę komponentów do montażu nowej windy z firmy (...) sp. z o. o. W dniu 9 września 2013 roku, nie zawiadamiając T. J., określanego w dokumentach jako inspektora nadzoru oraz Z. G., określanego w dokumentach jako kierownika budowy, M. N. i M. B. przystąpili do prac w szybie windy, w którym miał być prowadzony demontaż, a następnie montaż windy. M. K. będąc pracodawcą i zleceniodawcą wskazanych osób oraz inspektorem do spraw przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, nie dopełniając swoich obowiązków, nie kontrolował przestrzegania obowiązujących przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przez podwładnych i dopuścił ich do wykonywania pracy przy realizacji w/w umów, pomimo, że nie posiadali zaświadczeń kwalifikujących do obsługi podestów wiszących oraz badań lekarskich stwierdzających zdolność do wykonywania pracy na stanowisku, a M. B. szczegółowego przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, a samo urządzenie nie miało zezwolenia na eksploatację.

Dodatkowo pracujący w demontowanej windzie nie użyli szelek zabezpieczających i kasków, a demontowaną windę używali jako podestu do montażu nowej. W trakcie wykonywanych czynności w dniu 10 września 2013 roku uległa zerwaniu lina nośna na skutek jej zapętlenia, jednocześnie nie zadziałało zabezpieczenie demontowanej windy, która spadła z wysokości około 10 metrów wraz z M. N. i M. B.. Przyczyną awarii było niedotrzymanie warunków instrukcji użytkowania przy montażu urządzenia oraz nieprzestrzeganie przepisów o dozorcze technicznym, to jest brak decyzji zezwalającej na eksploatację urządzenia wydanej przez organ dozoru technicznego oraz obsługiwane podestu przez osoby nieposiadające zaświadczenia kwalifikacyjnego uprawniającego do obsługi.

W wyniku wypadku pierwszy z mężczyzn doznał urazu wielonarządowego w postaci złamania trzonu ostatniego kręgu piersiowego i drugiego kręgu lędźwiowego, stłuczenia pośladka lewego oraz stłuczenia stawu skokowego prawego, co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia na czas znacznie przekraczający siedem dni. Z kolei drugi doznał urazu wielonarządowego w postaci stłuczenia okolicy kulszowej prawej, rany głowy oraz licznych otarć naskórka na ciele, co spowodowało naruszenie czynności narządu ciała i rozstrój zdrowia na czas przekraczający siedem dni.

Dowód:

- zeznania Ł. K. k. 3 – 4, 708 verte – 711,
- protokół oględzin miejsca k. 13 – 21,
- zeznania M. B. k. 39 – 41, 138 – 139, 794 – 799,
- zeznania M. N. k. 42 – 43, 144 – 145, 610 verte – 612,
- zeznania i wyjaśnienia M. K. k. 51 – 52, 375 – 379, 385 – 387, 669 verte – 671,
- dokumentacja związana z wypadkiem przy pracy k. 61 – 62, 135a – 135k, 222 – 236, 390 – 405,
- dokumentacja leczenia k. 104 – 134, 140, 149 – 159, 231 – 232, 406 – 420,
- umowa zlecenia z załącznikami k. 141 – 169, 213 – 219,
- umowy o pracę z załącznikami k. 146 – 148, 170 – 173, 203 – 212,
- zeznania Z. K. k. 201, 268, 990 – 998,
- opinie sądowno – lekarskie k. 337 – 343,
- wyjaśnienia Z. G. k. 355 – 356, 588 – 589,
- wyjaśnienia T. J. k. 360 – 362, 589 – 590,
- zeznania J. P. k. 876 verte – 878,
- opinia biegłego z zakresu budownictwa, materiałów budowlanych, bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlanych k. 1022 – 1123.

Wyrokiem z dnia 30 października 2014 roku, wydanym w sprawie IV K 778/14, M. K. został prawomocnie skazany za dwa czyny z art. 220 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk na szkodę wymienionych podwładnych.

Dowód:

- zeznania i wyjaśnienia M. K. k. 51 – 52, 375 – 379, 385 – 387, 669 verte – 671,

- wyrok z dnia 30 października 2014 roku k. 435 – 436 akt IV K 778/14.

Przedstawiony stan faktyczny nie budzi wątpliwości, w tym w zasadzie oskarżonych. Wynika z wymienionych dowodów, interpretowanych właściwie opinią biegłego z zakresu budownictwa, materiałów budowlanych, bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót budowlanych P. S.. Przede wszystkim w świetle powołanego materiału dowodowego pewne jest, że w dniu 10 września 2013 roku doszło do wypadku przy pracy w rozumieniu ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U z 2017 roku poz. 1774). Zgodnie bowiem z art. 3 ust. 1 ustawy za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych;
- 2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 3) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Natomiast w sprawie powstał spór, kto za niego ponosi odpowiedzialność, w tym, czy oskarżony J. karną, na zasadzie art. 220 § 1 kk w zb. z art. 157 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, jak zarzucił prokurator. Tego zarzutu sąd nie podzielił. Oskarżony zgodnie z umową z dnia 17 lipca 2013 roku nr (...) miał pełnić z ramienia inwestora funkcję inspektora nadzoru inwestycyjnego, będąc w tym czasie zatrudnionym na Wieloosobowym Stanowisku Pracy Inspektor Nadzoru Budowlanego, co nie świadczy automatycznie, jak przyjął w opinii z kart 344 – 344g akt sprawy biegły J. K., że odpowiadał w dniu 10 września 2013 roku za bezpieczeństwo i higienę pracy podczas zadań realizowanych przez przedstawicieli podwykonawcy (...).

Po pierwsze, w związku z przyjętą przez oskarżonego T. J. linią obrony, należy przypomnieć jako rolę pełni ten uczestnik w procesie budowlanym, w tym, czy do jego obowiązków należy nadzór nad przestrzeganiem przez pracowników wykonawcy przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, a następnie jaki jest sposób jego powołania.

W świetle ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1332), zwanej dalej ustawą, funkcję tę można określić jako wykwalifikowanego przedstawiciela inwestora, którego udział w procesie budowlanym, poza wypadkiem z art. 19 ustawy, jest fakultatywny. Do jego obowiązków zgodnie z art. 25 ustawy należy:

- 1) reprezentowanie inwestora na budowie przez sprawowanie kontroli zgodności jej realizacji z projektem lub pozwoleniem na budowę, przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej,
- 2) sprawdzanie jakości wykonywanych robót budowlanych i stosowania przy wykonywaniu tych robót wyrobów zgodnie z art. 10,
- 3) sprawdzanie i odbiór robót budowlanych ulegających zakryciu lub zanikających, uczestniczenie w próbach i odbiorach technicznych instalacji, urządzeń technicznych i przewodów kominowych oraz przygotowanie i udział w czynnościach odbioru gotowych obiektów budowlanych i przekazywanie ich do użytkowania,
- 4) potwierdzanie faktycznie wykonanych robót oraz usunięcia wad, a także, na żądanie inwestora, kontrolowanie rozliczeń budowy.

Z kolej w myśl art. 26 ustawy ma prawo:

- 1) wydawać kierownikowi budowy lub kierownikowi robót polecenia, potwierdzone wpisem do dziennika budowy, dotyczące: usunięcia nieprawidłowości lub zagrożeń, wykonania prób lub badań, także wymagających odkrycia robót lub elementów zakrytych, przedstawienia ekspertyz dotyczących prowadzonych robót budowlanych oraz informacji

i dokumentów potwierdzających zastosowanie przy wykonywaniu robót budowlanych wyrobów, zgodnie z art. 10, a także informacji i dokumentów potwierdzających dopuszczenie do stosowania urządzeń technicznych,

2) żądać od kierownika budowy lub kierownika robót dokonania poprawek bądź ponownego wykonania wadliwie wykonanych robót, a także wstrzymania dalszych robót budowlanych w przypadku, gdyby ich kontynuacja mogła wywołać zagrożenie bądź spowodować niedopuszczalną niezgodność z projektem lub pozwoleniem na budowę.

Inspektor nadzoru, ze względu na posiadane uprawnienia, ma więc znacznie większy zakres działań niż sam inwestor. Jest osobą wyznaczoną do pilnowania jego interesów, ale ma przy tym większe możliwości manewru. Może bowiem, za każdym razem potwierdzając to wpisem do dziennika budowy, podejmować wskazane przepisem działania. O ile więc faktycznie przepisy wprost nie nakładają na tego uczestnika procesu budowlanego, w odróżnieniu od pracodawcy, czy kierownika budowy, stałego nadzoru w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu przez pracowników wykonawcy prac budowlanych, co eksponuje biegły P. S. (k. 1109), zobowiązują go, o czym była mowa, do „reprezentowania inwestora na budowie przez sprawowanie kontroli zgodności jej realizacji z (...) przepisami”, a przecież bezpieczeństwo i higienę pracy na budowie również określają przepisy prawa, natomiast nie musi podejmować czynności prawnych wynikających z podpisanej przez inwestora z wykonawcą umowy. Zgodnie bowiem z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 listopada 2013 roku, w sprawie V ACa 442/13, opubl. Legalis nr 775732, który sąd podziela, „z mocy art. 25 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623) inspektor nadzoru inwestorskiego pełni jedynie samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, a reprezentacja inwestora sprowadza się do sprawowania zgodności realizacji inwestycji z projektem, pozwoleniem na budowę, przepisami prawa i zasadami wiedzy technicznej. Nie wynika natomiast z tego zapisu ustawy pełnomocnictwo do podejmowania czynności prawnych w imieniu inwestora w zakresie treści umowy”.

W konkretnej więc sytuacji faktycznej można rozważać odpowiedzialność inspektora nadzoru inwestycyjnego z tytułu nie przestrzegania przez wymienione osoby wskazanych uregulowań. Przykładowo, wskazany uczestnik procesu budowlanego, nie mógłby pozostawać bierny, jeżeliby w ramach nadzoru nad inwestycją stwierdził ewidentne łamanie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, zagrażające pracownikom wykonawcy, czy innym osobom. Przecież zgodnie z powołanym już art. 26 pkt 1 ustawy ma prawo wydawać nie tylko kierownikowi budowy, ale też kierownikowi robót polecenia, potwierdzone wpisem do dziennika budowy, dotyczące usunięcia zagrożeń. Nie ma więc racji obrońca oskarżonego T. J., podsumowując w mowie końcowej bez refleksji, że żaden przepis „nie nakładał na oskarżonego obowiązku nadzoru nad pracownikami firmy zewnętrznej”, bo „Z. (...) realizował obowiązki wynikające z przepisów BHP tylko w stosunku do swoich pracowników”, czy, że „oskarżony nie miał żadnej możliwości wydawać jakichkolwiek wiążących poleceń pokrzywdzonym” (k. 1147 verte). Kwestią do dalszego wyjaśnienia jest, niemniej bez znaczenia dla odpowiedzialności oskarżonego, czy brak reakcji na stwierdzone nieprawidłowości może doprowadzić inspektora nadzoru inwestorskiego do odpowiedzialności karnej w rozumieniu zarzuconych oskarżonemu przepisów.

Myli się też obrońca oskarżonego, wielokrotnie eksponując (przykładowo we wniosku z dnia 16 stycznia 2017 roku, k. 885 – 886, czy we wniosku z dnia 16 maja 2017 roku, k. 934 – 935), że pismo z dnia 15 października 2010 roku, odebrane przez oskarżonego w dniu 19 października 2010 roku (k. 912), czyni nieważną, czy uchyla, kartę stanowiska pracy T. J. (k. 94 – 95), a ta ma jedynie „charakter historyczny”. Wnioskujący w ten sposób nie zauważa, że pismo z dnia 15 października 2010 roku nie zmieniło w żaden sposób zakresu obowiązków inspektora nadzoru, zawartego w karcie stanowiska pracy, a jedynie miejsce jej wykonywania w strukturze organizacyjnej Z. (...) w S..

Pomijając, że pracodawca oskarżonego nie widział potrzeby wydania nowej karty stanowiska pracy, a kwestionowaną udostępnił jako aktualną w ramach prowadzonego postępowania, w tym też po ujawnieniu pisma z dnia 15 października 2010 roku (vide k. 646), co jest symptomatyczne, sam oskarżony przecież nie postulował o nowe określenie swoich obowiązków, co byłoby naturalne, gdyby uznał, że przestały być z dniem 19 października 2010 roku aktualne. Zresztą przyjęcie interpretacji obrońcy oskarżonego, prowadziłoby do wniosku, że od wskazanej daty nie istniała w strukturze Z. (...) wewnętrzna regulacja, która określałaby obowiązki T. J. jako inspektora nadzoru, a ten przecież uczestniczył w wielu inwestycjach, co zostało wykazane przykładowo w okresie obejmującym analizowany wypadek przy pracy – dokumentami z kart 913 – 930. W tym czasie oskarżony realizował właśnie obowiązki

wynikające z przedmiotowej karty stanowiska pracy, co kolejny raz świadczy o tym, że ją respektował. Jednocześnie zastępca kanclerza ds. technicznych T. K., który był wystawcą wskazanego dokumentu, potwierdził jego aktualność na dzień wypadku (k. 642 verte – 643).

W świetle karty stanowiska pracy, jednocześnie uwzględniając opisaną powyżej rolę inspektora nadzoru inwestorskiego w procesie budowlanym, ale też opisaną wprost w pkt B ppkt 9 w/w karty, pozbawionym logiki jest cytowana już sugestia obrońcy oskarżonego, że ten kontrolował przestrzeganie obowiązków BHP przez pracowników uczelni, a nie wykonawcy, skoro wśród jego obowiązków znalazł się zapis, że kontrola w tym zakresie dotyczy prowadzonych budów (pkt B, ppk 10 karty stanowiska pracy). Postulowana interpretacja, uwzględniając, że budowy w których uczestniczył oskarżony prowadzili pracownicy firm zewnętrznych, byłaby zaprzeczeniem jego roli w procesie budowlanym, wynikającej nie tylko z obowiązków pracowniczych, ale powołanych już przepisów ustawy Prawo budowlane.

Niemniej nawet niewłaściwa interpretacja faktów przez obrońcę oskarżonego T. J., pozostaje bez znaczenia w świetle dalszych ustaleń sądu.

Obowiązki wynikające z przepisów i przedstawionych regulacji wewnętrznych, zarówno inspektor nadzoru, ale też kierownik budowy, mogli bowiem realizować na inwestycjach sformalizowanych, to jest takich, które posiadają prawomocną decyzję o pozwoleniu na budowę lub zostały zgłoszone jako nie wymagające pozwolenia na budowę. Taką inwestycją nie było „wykonanie demontażu i montażu dźwigu oraz robót budowlanych z tym związanych w budynku Z. (...) w S. przy ul. (...)”, a w konsekwencji nie był też prowadzony dziennik budowy oraz inne związane z tak prowadzoną inwestycją formalności. W ocenie sądu, podzielającej opinię biegłego P. S. również w tym zakresie (k. 1107 – 1108), było to działanie nieprawidłowe, uzupełniając wnioski opinii, przedmiotem prac nie była bowiem tylko wymiana dźwigu, ale też prace budowlane adaptujące szyb windy, w tym otwory drzwiowe, jednak działanie to, formalnie prowadziło do uznania, że w dniu zdarzenia nie była pełniona funkcja kierownika budowy i inspektora nadzoru inwestorskiego w rozumieniu ustawy Prawo budowlane. W związku z treścią art. 41 ust. 4 pkt 2 ustawy inspektor nadzoru inwestorskiego winien złożyć oświadczenie, stwierdzające przyjęcie obowiązku pełnienia nadzoru inwestorskiego nad danymi robotami budowlanymi, a także zaświadczenie, o którym mowa w art. 12 ust. 7. Takiego zaświadczenia T. J. nie złożył, więc powołana już umowa z dnia 17 lipca 2013 roku nie czyniła go inspektorem nadzoru inwestycyjnego od prac budowlanych w szybie windy. Podobnie zaświadczenia o podjęciu obowiązków kierownika budowy nie złożył Z. G.. Takie ustalenia w zasadzie dyskwalifikują możliwość uznania oskarżonych za winnych zarzucanych czynów. Osoba obejmująca bowiem obowiązki kierownika budowy, czy inspektora nadzoru inwestorskiego na budowie, występuje bowiem tylko, co jeszcze raz należy podkreślić, jeżeli została wydana decyzja o pozwoleniu na budowę, ewentualnie fakultatywnie – przy zgłoszeniu robót budowlanych nie wymagających zgłoszenia, co w realiach sprawy nie nastąpiło.

Nie można jednak zapominać, że pomimo nie uzyskania przez inwestora pozwolenia na budowę, w ramach prowadzonej inwestycji, oskarżonego usytuowano, czy nazwano jako inspektora nadzoru, z obowiązkami wynikającymi z karty stanowiska pracy. Jednocześnie oskarżony nie kwestionował funkcji narzuconej mu umową z dnia 17 lipca 2013 roku nr (...). W konsekwencji należało zweryfikować, czy przy tak określonym usytuowaniu w procesie budowlanym, istnieje regulacja prawna, która nakładałby na oskarżonego obowiązki kontroli reguł BHP przez przedstawicieli wykonawcy inwestycji.

W tym zakresie sąd podzielił kolejną konkluzję biegłego P. S. że nie funkcjonuje żaden przepis wskazujący, że osoby pokroju oskarżonych miałyby pełnić stały nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy w miejscu zdarzenia. Nawet traktując przedmiotowe prace jako szczególnie niebezpieczne w myśl przepisów § 80 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 roku w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2003 roku, Nr 169, poz. 1650), to zgodnie z przepisem § 81 ust. 1 cytowanego rozporządzenia, pracodawca określa szczegółowe wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac szczególnie niebezpiecznych, w szczególności zapewnia:

1) bezpośredni nadzór nad tymi pracami wyznaczonych w tym celu osób,

2) odpowiednie środki zabezpieczające,

3) instruktaż pracowników obejmujący w szczególności:

a) imienny podział pracy,

b) kolejność wykonywania zadań,

c) wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy przy poszczególnych czynnościach.

Oskarżonych z pracodawcą i zleceniobiorcą, którymi był M. K., nie łączył żaden stosunek prawny, który pozwoliłby ostatniemu wyznaczyć ich do bezpośredniego nadzoru nad pokrzywdzonymi.

Co więcej, czego nie uwzględnił biegły J. K., T. J. nie wiedział, że przedstawiciele firmy (...) rozpoczęli prace budowlane, przy czym nie miało to miejsca, jak twierdził obrońca oskarżonego w dniu wypadku (k. 1148), a dzień wcześniej, przy czym już w dniu 5 września 2013 roku wymienieni z M. K. odebrali na budowie komponenty do windy (vide zeznania M. K., k. 51 verte). Jednak ustalenie to nie ma większego znaczenia w świetle przyjęcia, że T. J. w dacie wypadku nie realizował funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w rozumieniu przepisów ustawy Prawo budowlane.

Nawet bowiem, żeby wiedział o rozpoczętych pracach, a jednocześnie nie zareagował obserwując, że pokrzywdzeni wykonują swoje prace nieprawidłowo, w tym w sposób urągający zasadom BHP, nie naruszałby przepisów ustawy Prawo budowlane, a w konsekwencji postulowanych przez prokuratora przepisów kodeksu karnego, a jedynie można by mu zarzucić niedbałość, czy nierzetelność pracownika względem, co istotne, swojego pracodawcy.

Wskazanych okoliczności nie uwzględnił biegły J. K., który w opinii bezrefleksyjnie uznał oskarżonych za uczestników procesu budowlanego, jedynie po umownym ich nazewnictwie. Jednocześnie nie przeanalizował, czy faktycznie objęli swoje funkcje, jak też, czy później mieli możliwość uczestniczenia w inwestycji. Przecież dopiero pozytywna odpowiedź na te dwa zagadnienia pozwoliłaby rozważać, czy byli odpowiedzialni za bezpieczeństwo i higienę pracy przy przedmiotowej inwestycji oraz czy nie dopełnili wynikających stąd obowiązków, co jest znamieniem przestępstwa z art. 220 § 1 kk, a którego przyjęcie pozwala dopiero na rozważanie odpowiedzialności z art. 157 § 1 kk. W związku z tym sąd nie podzielił opinii biegłego w tej części, uznając ją za prawidłową jedynie w zakresie pracodawcy/zleceniodawcy pokrzywdzonych, jakim był w dniu wypadku M. K.. Ten wniosek biegłego K. rozwinął w swojej opinii biegły S., enumeratywnie opisując w jakim zakresie M. K. nie dopełnił swoich obowiązków.

W tym stanie rzeczy sąd na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 kpk w zw. z art. 414 § 1 kpk uniewinnił oskarżonego T. J. od popełnienia zarzucanych mu czynów, uznając, że jego zachowania nie zawierały znamion czynu zabronionego.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 626 § 1 kpk oraz art. 632 pkt 2 kpk obciążając nimi Skarb Państwa.

Wobec wniosku o uzasadnienie wyroku w części odnoszącej się do T. J., sąd w trybie art. 423 § 1a kpk ograniczył zakres uzasadnienia przede wszystkim do wymienionego oskarżonego.